

Lp.	DIAGNOZOWANIE SPOŁECZNE (prof. B. Szatur Jaworska, dr Ł. Łotocki)
1.	Zajęcia organizacyjne
2.	<p>Diagnoza społeczna i diagnozowanie społeczne – źródła i charakter danych diagnostycznych.</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Rozdział „Diagnoza w polityce społecznej – przegląd zagadnień”, bez „Wskaźniki społeczne jako narzędzia pomiaru w polityce społecznej”) ▪ J.Kordos, Podstawowe badania społeczne statystyki publicznej w Polsce (w:) T.Panek, A.Szulc (red.), Statystyka społeczna. Wybrane zagadnienia, SGH, Warszawa 2004.
3.	<p>Wskaźniki społeczne jako narzędzia pomiaru w polityce społecznej – teoria. Systemy wskaźników społecznych. Wskaźniki zrównoważonego rozwoju.</p> <p><u>Referaty studenckie:</u></p> <p>ref. 1: wskaźniki Millenijnych Celów Rozwoju ref. 2: wskaźniki Strategii Europa 2020 ref. 3: wskaźniki zrównoważonego rozwoju wg Eurostat</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Podrozdział „Wskaźniki społeczne jako narzędzia pomiaru w polityce społecznej”). ▪ A.Kurowska, Wskaźniki społeczne w polityce społecznej. Historia, teoria i zastosowanie w praktyce, Warszawa 2011, rozdz. 1. <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ONZ- Millenijne Cele Rozwoju: http://www.undp.org.pl/ oraz Raport 2013 http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/report-2013/mdg-report-2013-english.pdf (j.ang.) lub http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Resources/Static/Products/Progress2013/French2013.pdf (j.franc.) ▪ Strategia Europa 2020: http://www.mg.gov.pl/files/upload/8418/EUROPA_PL.pdf ▪ Wskaźniki Strategii Europa 2020 (UE): http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicator_s
4.	<p>Syntetyczne wskaźniki społeczne – metoda genewska, HDI, LHDI.</p> <p><u>Referaty studenckie:</u></p> <p>ref. 4: Wartości HDI w świetle najnowszego HDR ref. 5: HDI dla Polski – analiza dynamiczna dla ostatnich 20 lat ref. 6: lokalny HDI</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Rozdział „Wybrane algorytmy przetwarzania danych”, bez „Miary ubóstwa”). <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EUROSTAT wskaźniki zrównoważonego rozwoju: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators ▪ Zrównoważony rozwój w Unii Europejskiej. Raport monitorujący w sprawie strategii zrównoważonego rozwoju UE. Streszczenie: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/224-PL/PL/224-PL-PL.PDF ▪ Human Development Report 2013: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_FR.pdf (j.franc.) http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_EN_complete.pdf (j.ang.) ▪ Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny, Biuro Projektowe UNDP w Polsce, Warszawa 2012, s. 19-55 http://issuu.com/undp_poland/docs/raport_lhdi
5.	<p>Badania rynku pracy i aktywności ekonomicznej ludności – podstawowe wskaźniki, główne źródła danych.</p> <p><u>Referaty studenckie:</u></p>

	<p>ref. 7: metoda BAEL</p> <p>ref. 8: mazowieckie obserwatorium rynku pracy – wybrane metody i wskaźniki</p> <p>ref. 9: małopolskie obserwatorium rynku pracy – wybrane metody i wskaźniki</p> <p>ref. 10: wskaźniki rynku pracy obliczane na podstawie danych urzędów pracy</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnostyka w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Rozdział „Badanie aktywności ekonomicznej ludności”). <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Praca nierejestrowana w Polsce w 2010 r., GUS, Warszawa 2011 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/pw_praca_nierejestrowana_w_2010.pdf ▪ Bezrobocie rejestrowane I kwartał 2013, GUS, 2013 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PW_bezrobocie_rejestrowane_1kw_2013.pdf ▪ Zatrudnienie i wynagrodzenia w I kwartale 2013, GUS, Warszawa 2013 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PW_zatrudnienie_wynagrodzenia_I_kw_2013.pdf ▪ Aktywność ekonomiczna ludności Polski I kwartał 2013, GUS, Warszawa 2013 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/pw_aktiw_ekonom_ludn_1kw_2013.pdf ▪ Badania Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy http://obserwatorium.mazowsze.pl/idm,155,rynek-pracy.html ▪ Badania Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy http://www.obserwatorium.malopolska.pl/pl/badania-i-analazy.html ▪ Dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (na podst. danych urzędów pracy) http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/
6.	Analizy empiryczne aktywności ekonomicznej ludności i sytuacji na rynku pracy – prezentacje prac studentów.
7.	<p>Badania poziomu życia.</p> <p><u>Referaty studenckie:</u></p> <p>ref. 11: Badania budżetów gospodarstw domowych z zastosowaniem metodologii GUS – prezentacja metody</p> <p>ref. 12: Europejskie badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC) – prezentacja metody</p> <p>ref. 13: „Diagnoza społeczna” – prezentacja metodyki projektu badawczego Rady Monitoringu Społecznego</p> <p>ref. 14: Strona przychodowa i rozchodowa w budżetach gospodarstw domowych – prezentacja najważniejszych kategorii</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnostyka w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Rozdział „Badania budżetów gospodarstw domowych” i Załącznik 1). <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwagi metodologiczne (w:) Budżety gospodarstw domowych w 2011 r, GUS, Warszawa 2012 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_budzety_gospodarstw_domowych_w_2011.pdf ▪ Uwagi metodyczne (w:) Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2011), GUS, Warszawa 2012) http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/wz_dochody_warunki_zycia_raport_2011.pdf ▪ J.Czapiński, T.Panek (red.) Diagnoza społeczna 2013. Warunki i jakość życia Polaków http://ce.vizja.pl/en/issues/volume/7/issue/3.1
8.	Analizy empiryczne poziomu życia – prezentacje prac studentów.
9.	<p>Miary ubóstwa.</p> <p><u>Referaty studentów:</u></p> <p>ref. 15: Pomiar ubóstwa metodą potrzeb podstawowych – przykłady metod.</p> <p>ref. 16: Ubóstwo relatywne – różnorodne warianty pomiaru</p> <p>ref. 17: Ubóstwo niemonetarne</p> <p><u>Literatura:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnostowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Podrozdział „Miary ubóstwa”). ▪ T.Panek, Ubóstwo i nierówności (w:) T.Panek, A.Szulc (red.), Statystyka społeczna. Wybrane zagadnienia, SGH, Warszawa 2004 (bez podrozdziału 9.2 i 9.3). ▪ A.Kurowska, <i>Konceptualizacja i operacjonalizacja ubóstwa</i>, R.Szarfenberg, C.Żołędowski, M.Theiss (red.), <i>Ubóstwo i wykluczenie społeczne – perspektywa poznawcza</i>, Elipsa, Warszawa 2010. <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakość życia, kapitał społeczny, ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce, GUS, Warszawa 2013 http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_jakosc_zycia_2013.pdf ▪ Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2011), GUS, Warszawa 2012. http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/wz_dochody_warunki_zycia_raport_2011.pdf ▪ Europejskie badanie dochodów i warunków życia, GUS, Warszawa 2012 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/wz_badanie_dochodow_i_warunkow_zycia_EU-SILC_2011r.pdf ▪ Ubóstwo w Polsce w 2012 r. (na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych) http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_ubostwo_w_polsce_2012.pdf
10.	<p>Badania wykluczenia społecznego i społecznej integracji.</p> <p><u>Referaty studenckie</u> ref. 18: Wskaźniki lejkenowskie ref. 19: Wskaźniki wykluczenia społecznego w badaniach GUS (publikowane w 2013 r.) ref. 20: Wskaźniki wykluczenia cyfrowego</p> <p><u>Literatura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A.Kurowska, B.Szatur-Jaworska, <i>Badania wykluczenia społecznego w Polsce</i> (w:) R.Szarfenberg, C.Żołędowski, M.Theiss (red.), <i>Ubóstwo i wykluczenie społeczne – perspektywa poznawcza</i>, Elipsa, Warszawa 2010. <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakość życia, kapitał społeczny, ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce, GUS, Warszawa 2013 http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_jakosc_zycia_2013.pdf ▪ Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2011), GUS, Warszawa 2012) http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/wz_dochody_warunki_zycia_raport_2011.pdf
11.	Analizy empiryczne zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego – prezentacje prac studentów.
12.	<p>Badania jakości życia.</p> <p><u>Referat studenckie:</u> ref. 21: Badania budżetów czasu. ref. 22: Badania jakości życia w ramach projektu „Diagnoza społeczna” – zastosowane wskaźniki ref. 23: Jakość życia w badaniach GUS – przegląd wskaźników</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B.Szatur-Jaworska, Diagnostowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Warszawa 2005, wyd. 2. (Rozdział „Badania budżetów czasu” i Załącznik 2). ▪ I.Błaszczak-Przybycińska, <i>Gospodarowanie czasem</i> (w:) T.Panek, A.Szulc (red.), Statystyka społeczna. Wybrane zagadnienia, SGH, Warszawa 2004 (bez podrozdziału 8.3). <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakość życia, kapitał społeczny, ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce, GUS, Warszawa 2013 http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_jakosc_zycia_2013.pdf ▪ J.Czapiński, T.Panek (red.) <i>Diagnoza społeczna 2013. Warunki i jakość życia Polaków</i> http://ce.vizja.pl/en/issues/volume/7/issue/3.1
13.	Analizy empiryczne jakości życia – prezentacje prac studentów.
14.	<p>Badania kapitału ludzkiego i kapitału społecznego</p> <p><u>Referat studenckie:</u> ref. 24: Badania kapitału ludzkiego i kapitału społecznego – wybrane wskaźniki pomiaru</p>

	<p>ref. 25: Kapitał ludzki w Polsce w świetle wybranych wskaźników ref. 26: Kapitał społeczny w Polsce w świetle wybranych wskaźników</p> <p><u>Literatura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ M.Theiss, Krewni – znajomi – obywatele. Kapitał społeczny a lokalna polityka społeczna, Toruń 2007, rozdz. 5. <p><u>Źródła:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakość życia, kapitał społeczny, ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce, GUS, Warszawa 2013 http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_jakosc_zycia_2013.pdf ▪ Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r., GUS, Warszawa 2011, rozdz. 1 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/zo_zdrowie_dzieci_mlodziezy_w_polsce_2009.pdf ▪ J.Górniak (red.) Młodość czy doświadczenie? Kapitał ludzki w Polsce, Warszawa 2013 http://bkl.parp.gov.pl/system/files/Downloads/20121128143313/BKL_Raport_2013_int_m.pdf?1364281897
15.	SPRAWDZIAN WIEDZY

Warunki zaliczenia

Kryteria oceniania: ocena ciągła, kontrola obecności, samodzielna praca analityczna przygotowana na podstawie danych zastanych, omówienie wybranych wyników badań w formie referatu, końcowe zaliczenie pisemne (sprawdzian wiedzy i umiejętności w warunkach kontrolowanych).

Kryteria oceny:

- poprawność merytoryczna referatu przygotowanego jednoosobowo, poświęconego metodom diagnostycznym i stosowanym w badaniach wskaźnikom [4 pkt.],
- poprawność merytoryczna przygotowanej w zespole 2-osobowym pracy (w formie prezentacji Power Point) zawierającej analizę danych [6 pkt.],
- wyniki sprawdzianu wiedzy (oceniana w nim będzie znajomość i zrozumienie treści przekazywanych w czasie konwersatorium, znajomość źródeł, umiejętność operacjonalizacji zmiennych) [20 pkt.].

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Pierwszy termin zaliczenia - na ostatnich zajęciach. Drugi termin zaliczenia - w sesji egzaminacyjnej semestru zimowego.

Warunkiem dopuszczenia do końcowego sprawdzianu wiedzy jest zaliczenie nieobecności i złożenie pracy analitycznej.

Maksymalna dopuszczalna liczba nieobecności na zajęciach - 5. Przekroczenie tego limitu skutkuje nieklasyfikowaniem studenta(studentki).

Maksymalna liczba niezaliczonych nieobecności (na dyżurze, w trybie indywidualnych) - 2. Nieobecności muszą zostać zaliczone w ciągu 2 tygodni, ale przed ostatnimi zajęciami.

Zaliczenie zajęć w drugim terminie, zależnie od indywidualnej sytuacji studenta polega na ponownym przystąpieniu do sprawdzianu wiedzy i/lub poprawieniu pracy analitycznej (tylko w przypadku uzyskania mniej niż 3 punktów).

DIAGNOZOWANIE SPOŁECZNE 2014/2015

Prezentacje prac analitycznych

Forma i struktura prezentacji

1. Prezentacja musi być przygotowana w programie **PowerPoint** – na płycie (podpisanej nazwiskami autorów) i w formie wydruku. Wydruk w formie „Stron notatek”, co pozwala na umieszczenie pod każdym slajdem komentarzy. Komentarze do slajdów są obowiązkowe.
2. Zawartość merytoryczna prezentacji:
  - Wyjaśnienie kluczowych pojęć i zastosowanych miar (wskaźników).
  - Charakterystyka wykorzystanych źródeł (nie należy ograniczać źródeł wyłącznie do tych, z których będą korzystali wszyscy podczas konwersatorium).
  - Pytania badawcze, na które odpowiedzieć ma prezentowana diagnoza.
  - Prezentacja (słowna, tabelaryczna, graficzna) danych i ich interpretacja.
  - Ocena wykorzystanych w pracy źródeł.
3. Objętość prezentacji: 10 do 20 slajdów z komentarzami.
4. Tabele, wykresy, schematy itd. muszą być wykonywane **samodzielnie**. Nie wolno ich przeklejać z innych publikacji.

Analizy empiryczne aktywności ekonomicznej ludności i sytuacji na rynku pracy – prezentacje prac studentów.

Bezrobocie w Polsce na podstawie danych z UP i BAEL w latach 2003 - 2013 – analiza dynamiki i struktury

Skala i struktura bezrobocia w krajach Unii Europejskiej w 2013 roku – przekrojowa analiza porównawcza

Poziom i struktura zatrudnienia w Polsce w 2013 roku – analiza zróżnicowania przestrzennego na poziomie województw

Sytuacja na warszawskim rynku pracy w 2013 roku

Analizy empiryczne poziomu życia – prezentacje prac studentów.

Świadczeniobiorcy ZUS – analiza zróżnicowań dochodów w 2013 r.

Przestrzenne (międzyregionalne) zróżnicowanie poziomu życia ludności Polski – w świetle badań w gospodarstwach domowych i danych administracyjnych z wybranego roku

Poziom życia mieszkańców a wielkość miejscowości

Nierówności ze względu na wiek w zakresie edukacji i zdrowia – analiza wskaźników dla krajów UE

Analizy empiryczne zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego – prezentacje prac studentów.

Ubóstwo w Polsce na podstawie badań EU-SILC – analiza dynamiczna od 2005 roku

Ubóstwo w Polsce na podstawie badań GUS budżetów gospodarstw domowych – analiza dynamiczna dla 10 ostatnich lat

Polska i inne kraje wg wskaźników wykluczenia UE – analiza przekrojowa

Ubóstwo na świecie według najnowszego Human Development Reports – analiza porównawcza, skala ubóstwa a wartości HDI

Analizy empiryczne jakości życia – prezentacje prac studentów.

Zadowolenie z życia wg „Diagnozy społecznej” 2013 – analiza przekrojowa

Wyniki badań budżetów czasu w Polsce

Jakość życia w polskich miastach w świetle badań europejskich (Flash Eurobarometr 366)

Zadowolenie z sytuacji materialnej i mieszkaniowej w świetle wybranych badań sondażowych CBOS